

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ข้อมูล ณ วันที่ ๑๓ เดือนสิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๔.

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายไพรัตน์ ธาตุอินทร์จันทร์

ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑/๑ หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่โป่ง อำเภอต๋อยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

โทรศัพท์Facebook Line

เกิด พ.ศ. ๒๕๔๔ ปัจจุบันอายุ ๓๔ ปี

๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. ระดับการศึกษาประถมศึกษาปีที่ ๔.....

สถานบันการศึกษาโรงเรียนบ้านป่าไผ่.....

คณะ/สาขาวิชา

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒,๕๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี

๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ.๒๕๖๐.....

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน

๒. แพลงเรียนรู้ มีจำนวน ๘ แพลงเรียนรู้ ประกอบด้วย

๑. ด้านพืช

๑.๑ การปลูกไม้ผล ประกอบไปด้วยพืชหลัก คือ ทุเรียน ลำไย มะปรางหวาน มะยงชิด กระท้อน เงาะ ลองกอง และกล้วยไข่ มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ตรงตามความต้องการของตลาดเช่น ขนาด รูปร่าง สีกลิ่น รสชาติ และความสม่ำเสมอของผลผลิต ผลผลิตตรงตามฤดูกาลและนอกฤดูกาลการผลิตไม้ให้ได้ ตามฤดูกาลปกติ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพโดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้บริโภค เช่น การลดการใช้สารเคมีใน การป้องกันกำจัดศัตรูพืช ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และราคาดี และการผลิตนอกฤดูกาล เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกร การปลูกไม้ ผลคุณภาพต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ เช่น การเลือกชนิดของไม้ผลที่เหมาะสมกับพื้นที่และตลาด การจัดการสวนอย่างถูกต้อง การดูแลรักษาต้นไม้ การควบคุมโรคและแมลงศัตรูพืช และการเก็บเกี่ยวผลผลิตอย่าง ถูกวิธีด้วย

๑.๒ การปลูกผักในโรงเรือน แปลงเรียนรู้การปลูกผักในโรงเรือน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเจริญเติบโตของพืช ทำให้สามารถปลูกผักได้ตลอดทั้งปี แม้ในช่วงฤดูที่ไม่เหมาะสม รวมทั้งยังช่วยป้องกันแมลงศัตรูพืช และลดความเสียหายจากสภาพอากาศที่ไม่แน่นอน เช่น ฝนตกหนักหรืออากาศร้อนจัด

๑.๓ การเลี้ยงเห็ดนางฟ้า แปลงเรียนรู้การเลี้ยงเห็ดนางฟ้า มีวัตถุประสงค์ เพื่อมีนำมาใช้เป็นปุ๋ยพืชสดทดแทนปุ๋ยเคมี ซึ่งเห็ดนางฟ้าสามารถตรึงไนโตรเจนจากอากาศมาใช้ในการเจริญเติบโต และเมื่อเห็ดนางฟ้าในนาข้าวจะช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้ ใช้เป็นอาหารสัตว์เห็ดนางฟ้ามีโปรตีนสูง เป็นแหล่งอาหารที่มีประโยชน์สำหรับสัตว์ต่างๆ เช่น ไก่ เป็ด ห่าน วัว แพะ หมู และปลา และช่วยบำบัดน้ำเสียเนื่องจากสามารถดูดซับสารอาหารและโลหะหนักในน้ำเสีย ทำให้คุณภาพน้ำดีขึ้นได้

๒. ด้านปศุสัตว์ ประกอบด้วย

๒.๑ การเลี้ยงโคเนื้อ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมูลโคมาใช้เป็นส่วนผสมในการทำปุ๋ยหมักปุ๋ยเป็นการลดต้นทุน และสร้างความมั่นใจในคุณภาพ มีความปลอดภัยในการนำไปใช้กับพืชที่ปลูกได้ และยังช่วยในการลดเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เช่น ฟางข้าว ชังข้าวโพด สามารถนำมาใช้เป็นอาหารโค การเลี้ยงโคยังสามารถใช้เป็นแหล่งเงินออมได้ โดยการเลี้ยงขายเป็นลูกโค หรือเลี้ยงขุนเพื่อขายเป็นโคเนื้อ

๒.๒ การเลี้ยงไก่ไข่ มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บไข่ไว้รับประทาน เป็นการลดค่าใช้จ่ายและมั่นใจในคุณภาพ และความปลอดภัย โดยการเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อยหรือแบบไก่ไข่อารมณ์ดี (Happy Chicken) ช่วยให้ไก่สามารถหาอาหารตามธรรมชาติ ช่วยกำจัดเศษอาหารในครัวเรือน ช่วยกำจัดแมลงศัตรูพืช ทำให้ลดต้นทุนค่าอาหารสัตว์ได้ มูลไก่เป็นปุ๋ยที่มีคุณภาพ สามารถนำไปใช้บำรุงดินในสวน หรือนำไปทำปุ๋ยหมักได้ ช่วยลดการใช้ปุ๋ยเคมี เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน และช่วยลดปริมาณขยะอินทรีย์ในครัวเรือนได้

๒.๓ การเลี้ยงชันโรง ชันโรงเป็นแมลงผสมเกสรที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มผลผลิตของไม้ผลโดยการช่วยผสมเกสรดอกไม้ ซึ่งส่งผลให้พืชผลทางการเกษตรมีผลผลิตที่ดีขึ้น นอกจากผลผลิตทางการเกษตรที่เพิ่มขึ้นแล้ว ยังสามารถเก็บน้ำผึ้งเพื่อจำหน่ายได้ในราคาสูง

๒.๔ การเลี้ยงไส้เดือน เพื่อประโยชน์ในการลดปริมาณขยะ ซึ่งไส้เดือนสามารถย่อยสลายเศษอาหารและวัสดุอินทรีย์อื่นๆ ทำให้ลดปริมาณขยะที่ต้องนำไปกำจัดด้วยวิธีการฝังกลบ ช่วยปรับปรุงคุณภาพดินการเคลื่อนที่และการกินของไส้เดือนช่วยให้ดินร่วนซุย ระบายน้ำและอากาศได้ดีขึ้น ทำให้พืชเจริญเติบโตได้ดี เพิ่มธาตุอาหารในดินมูลไส้เดือนเป็นปุ๋ยอินทรีย์ที่มีธาตุอาหารครบถ้วน และย่อยสลายง่าย ทำให้พืชสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ การใช้ปุ๋ยมูลไส้เดือนช่วยลดการพึ่งพาปุ๋ยเคมี ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

๓. ด้านประมง ประกอบด้วย

๓.๑ การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาเป็นแหล่งไว้บริโภคเองในครัวเรือนช่วยลดค่าใช้จ่ายสามารถสร้างรายได้จากการจำหน่ายสด และนำมาแปรรูปผลิตภัณฑ์ปลา การเลี้ยงปลาในบ่อสามารถช่วยบำบัดน้ำเสียจากแหล่งต่างๆ ช่วยเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในระบบนิเวศ ลดมลพิษและของเสียในสิ่งแวดล้อม ช่วยควบคุมแมลงศัตรูพืชได้

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๑๐ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

๓.๑ การปลูกไม้ผลคุณภาพ

๑.๑ การตัดแต่งกิ่งไม้ผล เป็นแหล่งเรียนรู้ที่ให้ความรู้และทักษะเกี่ยวกับการตัดแต่งกิ่งไม้ผล เพื่อให้ต้นไม้มีสุขภาพดี ผลผลิตมีคุณภาพ และง่ายต่อการดูแลรักษา การตัดแต่งกิ่งอย่างถูกวิธีจะช่วยให้ต้นไม้ได้รับแสงแดดทั่วถึง มีการระบายอากาศที่ดี ลดความเสี่ยงของโรคและแมลง และกระตุ้นการออกดอกออกผล

๑.๒ การตัดแต่งข้อผล มีประโยชน์หลายประการต่อการเจริญเติบโตและคุณภาพของผลผลิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเพิ่มขนาดผลผลิต การปรับปรุงคุณภาพ และการควบคุมโรคและแมลง การตัดแต่งข้อผลที่เหมาะสมจะช่วยให้ต้นไม้สามารถส่งอาหารไปยังผลที่เหลือได้อย่างเต็มที่ ทำให้ผลมีขนาดใหญ่ขึ้นและมีรสชาติดีขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยลดความเสี่ยงของการเกิดโรคและแมลง โดยการกำจัดส่วนที่เป็นโรคหรือส่วนที่อ่อนแอ ซึ่งอาจเป็นแหล่งสะสมของศัตรูพืช

๓.๒. การปลูกพืชผักปลอดภัย การปลูกพืชผักปลอดภัยจากสารพิษจะช่วยลดความเสี่ยงในการได้รับสารพิษตกค้างจากการบริโภคผัก มีการใช้วิธีการทางชีวภาพ ช่วยลดการใช้สารเคมีในการปลูกผักจะช่วยลดความเสี่ยงต่อสุขภาพของเกษตรกรผู้ปลูกเอง ช่วยลดต้นทุนในการผลิต

๓.๓ การเลี้ยงชันโรงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต มีการเลี้ยงชันโรงในพื้นที่ปลูกไม้ผล ช่วยผสมเกสรที่มีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มโอกาสในการติดผลของพืช ทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มขึ้น การเลี้ยงชันโรงเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการผสมเกสรของพืชต่างๆ ในธรรมชาติ สามารถสร้างรายได้การนำผลผลิต เช่น น้ำผึ้งชันโรง และชันโรง มาแปรรูป

๓.๔ การเลี้ยงโคเนื้อคุณภาพ มุ่งเน้นการให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงโคเนื้อ การจัดการฟาร์ม การคัดเลือกพันธุ์ การให้อาหารที่เหมาะสม และการดูแลสุขภาพโคเนื้อตรงตามความต้องการของตลาด ช่วยเพิ่มรายได้และสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพ และยังสามารถนำมาใช้เป็นส่วนผสมในการทำปุ๋ยหมักปุ๋ยเป็นการลดต้นทุนการผลิตการเกษตรได้

๓.๕ การเลี้ยงปลาน้ำจืดเพื่อการค้า มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรในการผลิตและจำหน่ายปลาน้ำจืด โดยเน้นการลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างผลผลิตที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ยังเป็นการพัฒนาแหล่งประมงน้ำจืด และส่งเสริมการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อเพิ่มรายได้

๓.๖ การเลี้ยงไก่ไข่อารมณ์ดี ส่งเสริมการเรียนรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงไก่ไข่แบบปล่อย ซึ่งส่งผลให้ไก่มีความสุข สุขภาพดี และผลิตไข่ที่มีคุณภาพ ปลอดภัย มีคุณค่าทางอาหารสูง การใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นอาหารไก่ การทำปุ๋ยจากมูลไก่ และการลดการใช้สารเคมี ช่วยลดต้นทุนการเลี้ยง

๓.๗ การปรับปรุงบำรุงดิน

๑. การทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพื่อส่งเสริมการจัดการทรัพยากรทางการเกษตรอย่างยั่งยืน การนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมัก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมี การทำปุ๋ยหมักช่วยลดปริมาณขยะจากการเผาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นสาเหตุของปัญหาหมอกควันและมลพิษทางอากาศ ปุ๋ยหมักช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ทำให้ดินร่วนซุย อุดมไปด้วยไนโตรเจน และช่วยเพิ่มจุลินทรีย์ที่เป็นประโยชน์ต่อพืช วิธีการทำปุ๋ยหมักที่เน้นการใช้วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในฟาร์ม และท้องถิ่น เช่น ใบไม้ เศษหญ้า ฟางข้าว เปลือกผลไม้ และมูลสัตว์ ซึ่งการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างถูกวิธี ช่วยสร้างระบบการเกษตรที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒. การเลี้ยงไส้เดือน ไส้เดือนดินมีบทบาทสำคัญในการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดิน และการขับถ่ายมูลออกมาเป็นปุ๋ยคุณภาพสูง ช่วยปรับปรุงโครงสร้างดิน เพิ่มธาตุอาหารและอินทรีย์วัตถุในดิน ซึ่งเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงดินและส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

๓.๘ การป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช มีการใช้หลากหลายวิธีการจัดการศัตรูพืชผสมผสานกัน เช่น การจัดการทางชีวภาพ การใช้สารชีวภัณฑ์ การใช้กับดักกาวเหนียว การปลูกพืชหมุนเวียน และการใช้สารเคมีเมื่อจำเป็นและเหมาะสม การจัดการสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และการใช้เทคนิคการปลูก การติดตามและตรวจสอบศัตรูพืชอย่างสม่ำเสมอ เพื่อประเมินสถานการณ์และตัดสินใจเลือกวิธีการจัดการที่เหมาะสม

๓.๙ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การเพิ่มมูลค่าและยืดอายุการเก็บรักษาผลผลิตทางการเกษตร รวมถึงการสร้างรายได้และอาชีพที่ยั่งยืน การแปรรูปยังช่วยลดปัญหาผลผลิตล้นตลาด ลดปัญหาผลผลิตทางการเกษตรสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยว และสร้างความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

๓.๑๐ การเลี้ยงเห็ดนางฟ้า เพื่อลดต้นทุนการผลิตทางการเกษตร เห็ดนางฟ้ามีธาตุอาหารที่จำเป็นต่อการเจริญเติบโตของพืช ช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้ดีและเพิ่มผลผลิต ทำให้ลดการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเห็ดนางฟ้าสามารถนำมาใช้เป็นปุ๋ยพืชสดได้ เห็ดนางฟ้ามีโปรตีนสูง สามารถใช้เป็นอาหารเลี้ยงสัตว์ใช้เป็นอาหารสัตว์และนำไปใช้ในด้านการประมงสามารถนำไปใช้ในบ่อเลี้ยงปลา ช่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำและเป็นอาหารของปลาได้

แผนผัง

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าการเกษตรอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

สัญลักษณ์ / Map Key

- ★ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงไก่เมือง Earthworm Farming Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงแมลง Azolla Farming Learning Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การปลูกไม้ผล Fruit Tree Cultivation Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การปลูกผักสลัด Vegetable Gardening Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การปลูกสมุนไพร Herbs Planting & Uses Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้พลังงานแสงอาทิตย์ (Parabola Dome) Solar Energy Learning Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงปลา Fish Farming Learning Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงโคเนื้อ Beef Cattle Raising Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่, เป็ด) Poultry Farming Station (Chicken & Duck)
- ★ ศูนย์เรียนรู้การทำปุ๋ยหมัก, น้ำหมักชีวภาพ Organic Compost & Bio-Fertilizer Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้การป้องกันศัตรูพืช Biological Pest Control Station
- ★ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง Sufficiency Economy Learning Station

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ
นายโพรัตน์ ธาดอินจันทร์
วันเกิด 9 มีนาคม พ.ศ. 2494
การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4
ที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ หมู่ 10 ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
พิกัด X: 519804 Y: 2083476
เบอร์โทรศัพท์ 094-7899291
คลิปรายละเอียด "ทำวันนี้ให้ดีที่สุด แล้วส่งต่อคุณค่าที่เกิดขึ้นสู่สังคมโดยรอบ"

ความเป็นมา
จากเกษตรกรแปลงเดี่ยวที่พึ่งพาสารเคมีเต็มรูปแบบ เพื่อเร่งผลผลิตในปริมาณมหาศาลสู่การตระหนักถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงเริ่มต้นขึ้นเมื่อได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐในปี พ.ศ. 2532 และเริ่มต้นพัฒนาการแปรรูปผลผลิตกันในชุมชน เช่น หมูไม่คอต กระเทียมดอง และกระเทียมโทนดอง

จุดเปลี่ยนสำคัญเกิดขึ้นเมื่อได้ไปศึกษาดูงานที่สวนวังน้ำค้างในปี พ.ศ. 2535 และนำแนวทางการทำปุ๋ยหมักและปุ๋ยพืชสดจากใบไม้มาใช้จริงในพื้นที่ ถือเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้และน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตและการทำเกษตรอย่างจริงจัง

จากการลดการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่อง สู่การรับชมการผลิตไปตลอดภัยและยั่งยืน มีการเรียนรู้เพิ่มเติมจากมูลนิธิเพื่อพึ่งพาธรรมชาติในปี พ.ศ. 2556 เพื่อพัฒนาทักษะการทำนาหมักชีวภาพ การผลิตเครื่องใช้ในครัวเรือน และการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนด้วยความสม่ำเสมอในการพัฒนา ทำให้ในปี พ.ศ. 2540 จังหวัดเชียงใหม่ได้ประกาศจัดงานจากต่างประเทศเข้ามาเยี่ยมชมพื้นที่ ถือเป็นหนึ่งในต้นแบบของการปรับเปลี่ยนแนวคิดเกษตรกรรมจากเคมีสู่ความยั่งยืน ที่ได้รับการยอมรับทั้งในระดับจังหวัดและประเทศ

ปัจจุบัน พื้นที่แห่งนี้ได้รับการยกระดับให้เป็น ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) หลักของอำเภอดอยสะเก็ด โดยจัดตั้งศูนย์เรียนรู้จำนวน 12 ฐาน เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป

แนวทางการพัฒนา
การทำเกษตรแบบผสมผสานทำให้มีรายได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตสร้างความมั่นคงด้านรายได้ มีกิจกรรมต่อเนื่องตลอดทั้งปี มีสินค้าเกษตรที่หลากหลาย มีการบริหารจัดการด้านการตลาด ทำให้ไม่มีปัญหาด้านราคาตกต่ำ และพื้นที่ยังสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เทคโนโลยีของศูนย์เรียนรู้
มีการบริหารจัดการพื้นที่สู่เกษตรเชิงท่องเที่ยว มีการผลิตสินค้าเกษตรที่หลากหลายทั้งพืช ปศุสัตว์ ประมง การนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การลดต้นทุนการผลิตโดยทำปุ๋ยหมักใช้เอง ใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี เพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรการสลายการแปรรูป มีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่ด้วยแนวคิด "นำผลผลิตมาไว้ที่บ้าน"

การนำไปใช้ประโยชน์
การทำเกษตรผสมผสาน การพัฒนาสู่เกษตรเชิงท่องเที่ยว เป็นกรนำแนวพระราชดำริ มาต่อยอดเกิดภูมิคุ้มกันในตัว สามารถดำเนินชีวิตผ่านผลกระทบ วิกฤติ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นที่มีความความมั่นคงและยั่งยืน

แบ่งปันฟาร์ม

ฟาร์มแห่งการเรียนรู้และการแบ่งปัน เพื่อความยั่งยืน

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน ๗ หลักสูตร ประกอบด้วย

๒.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การลดต้นทุนการผลิต การลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตภายนอก เช่น ปุ๋ยเคมีและสารกำจัดศัตรูพืช ทำให้เกษตรกรมีความเสี่ยงทางการเงิน โดยเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อให้ได้ผลผลิตที่คุ้มค่าและสร้างผลกำไรที่ยั่งยืน การนำเทคโนโลยีหรือวิธีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมาใช้ เช่น การใช้ชีววิธีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น การใช้ศัตรูธรรมชาติของศัตรูพืช หรือการใช้พืชสมุนไพรไล่แมลง การใช้

ปุ๋ยอินทรีย์ การใช้น้ำอย่างประหยัดและเหมาะสมกับความต้องการของพืชแต่ละชนิด เช่น การให้น้ำแบบประหยัด หรือการให้น้ำแบบหยด

๒. มาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตร มีการยกระดับคุณภาพ และความปลอดภัยของสินค้าเกษตร ตามมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี(GAP) ครอบคลุมตั้งแต่การผลิต การเก็บเกี่ยว การจัดการหลังการเก็บเกี่ยว และการขนส่ง ช่วยเพิ่มมูลค่าและโอกาสทางการตลาดให้กับเกษตรกร รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค ช่วยให้สินค้าเกษตรสามารถจำหน่ายได้ในราคาสูงขึ้น และเปิดโอกาสในการเข้าถึงตลาดที่มีความต้องการสินค้าคุณภาพสูง ส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดการการผลิตที่ดี มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๓. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร การนำภูมิปัญญา นวัตกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ ไปใช้เพื่อการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ ลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มรายได้ การลดการใช้สารเคมี การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

๒.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ๑ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. เกษตรผสมผสาน เป็นการทำกิจกรรมทางการเกษตรที่เกี่ยวเนื่องกัน หลากหลายช่วยให้มีรายได้ตลอดทั้งปี ลดความเสี่ยงจากการสูญเสียผลผลิตจากภัยธรรมชาติ โรคระบาด หรือความผันผวนของราคาผลผลิต การใช้ทรัพยากรหมุนเวียนภายในฟาร์ม เช่น การใช้ปุ๋ยคอกจากสัตว์เพื่อบำรุงพืช หรือการใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตรเป็นอาหารสัตว์ ช่วยลดต้นทุนการผลิต

๒.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๓ หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า การบริหารจัดการระบบน้ำ และใช้น้ำอย่างประหยัดและเหมาะสมกับความต้องการของพืชแต่ละชนิด เช่น การใช้ระบบสปริงเกอร์มีการกำหนดเวลาปริมาณน้ำที่ต้องใช้ การบริหารจัดการแหล่งน้ำให้เหมาะสมกับพื้นที่ ละความต้องการของพืชแต่ละชนิด

๒. แผนธุรกิจ แนวคิดการทำเกษตรเชิงท่องเที่ยว การบริหารจัดการพื้นที่อย่างเป็นสัดส่วน และเหมาะสม ส่งเสริมให้เกิดการขับเคลื่อนทางการตลาด โดยการนำตลาดสินค้า บริการรวมอยู่ใน ศพก.

๓. การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การถ่ายทอดความรู้และทักษะที่จำเป็นสำหรับการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรให้มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่มขึ้น หลักสูตรเหล่านี้มักประกอบด้วยเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดการวัตถุดิบ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม เทคนิคการแปรรูปต่างๆ การถนอมอาหาร และการบรรจุภัณฑ์ เช่น การแปรรูปกระเทียมดอง มะม่วงแช่อิ่ม ผักกาดดอง เป็นต้น

๒.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุมาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

หลักสูตรเรียนรู้ เกษตรผสมผสาน

วัตถุประสงค์ของการเกษตรแบบผสมผสานคือ การสร้างความมั่นคงทางรายได้ ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของราคาผลผลิตและสภาพอากาศ, ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก, เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ, และสร้างความยั่งยืนให้แก่ระบบนิเวศการเกษตร.

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรเรียนรู้ ดังนี้

- ลดความเสี่ยงการปลูกพืชหลายชนิดและเลี้ยงสัตว์หลายประเภทในพื้นที่เดียวกัน ช่วยลดความเสี่ยงจากการที่พืชชนิดใดชนิดหนึ่งได้รับความเสียหายจากโรคระบาดหรือสภาพอากาศแปรปรวน
- เพิ่มรายได้การมีผลผลิตที่หลากหลาย ทำให้เกษตรกรมีรายได้ตลอดทั้งปี ไม่ต้องพึ่งพาผลผลิตเพียงอย่างเดียว

- ลดต้นทุนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตเหลือทิ้งของกิจกรรมหนึ่ง ไปเป็นปัจจัยการผลิตของอีกกิจกรรมหนึ่ง ช่วยลดต้นทุนการผลิต
- อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติระบบเกษตรผสมผสานช่วยส่งเสริมการหมุนเวียนของธาตุอาหารในดิน ลดการใช้สารเคมี และส่งเสริมความหลากหลายทางชีวภาพ
- สร้างความยั่งยืนการทำเกษตรแบบผสมผสาน ช่วยสร้างระบบเกษตรที่ยั่งยืนในระยะยาว ลดการพึ่งพาปัจจัยภายนอก และส่งเสริมการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- เพิ่มความมั่นคงทางอาหารการมีกิจกรรมการผลิตที่หลากหลาย ช่วยให้เกษตรกรสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นในเรื่องของอาหาร
- ปรับปรุงคุณภาพชีวิตการเกษตรแบบผสมผสานสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรได้ โดยการสร้างรายได้ที่มั่นคง และลดความเสี่ยงจากการประกอบอาชีพ

เนื้อหากิจกรรมในเกษตรผสมผสาน

กิจกรรมภายใน ศพก. ประกอบด้วย การปลูกพืชแบบผสมผสานที่เกื้อกูลกัน เน้นในเรื่องการปลูกไม้ผลที่มีมูลค่าสูงเป็นที่ต้องการของตลาด เช่น ทุเรียน มะม่วงหาว มะยงชิด กระท้อน อโวคาโด เป็นต้น โดยปลูกพืชหลายชนิดในพื้นที่แบ่งเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการ รวมถึงมีการ เลี้ยงสัตว์หลายชนิดร่วมกัน เช่น การเลี้ยงโคเนื้อ ไก่ ร่วมกับการเลี้ยงปลาในบ่อ โดยมูลสัตว์ที่ได้จากโรงเรือนเลี้ยงสัตว์สามารถนำไปผลิตปุ๋ยหมักการใช้พืชผลที่เหลือเป็นอาหารสัตว์ หรือการใช้สัตว์ช่วยกำจัดศัตรูพืช รวมไปถึงกระบวนการแปรรูปผลผลิตเมื่อราคาตกต่ำ การนำแนวคิดด้านตลาดมาปรับใช้ เป็นการทำการเกษตรเชิงท่องเที่ยวแบบมีที่พัก มีสถานที่สำหรับให้บริการแก่ผู้สนใจ

รูปแบบการถ่ายทอดความรู้ การบรรยายจากประสบการณ์จริง และการศึกษาดูงาน



๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างเป็นระบบ ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

ภาคผนวก 3.1															
แผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด															
เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)															
อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568															
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา											
				พ.ค.67	พ.ย.67	ธ.ค.67	ม.ค.68	ก.พ.68	มี.ค.68	เม.ย.68	พ.ค.68	มิ.ย.68	ก.ค.68	ส.ค.68	ก.ย.68
1. ประชุมชี้แจง คณะทำงานขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับอำเภอ และ จพท.															
2. การวิเคราะห์ศักยภาพ															
2.1 วิเคราะห์เพื่อกำหนดแผนการพัฒนา ศพท.	1	ศูนย์													
2.2 วิเคราะห์เพื่อการพัฒนาศูนย์เครือข่าย	16	ศูนย์													
3.การพัฒนาศักยภาพ ศพท.และศูนย์เครือข่าย															
3.1 จัดทำแผนการพัฒนา ศพท.	1	ศูนย์													
3.2 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ครั้ง													
- เตรียมการ															
- ปรับปรุงข้อมูล															
- ปรับปรุงฐานเรียนรู้															
- จัดทำเอกสารเผยแพร่															
3.3 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้	1	ศูนย์													
- เตรียมการ / วางแผน															
- ดำเนินการ															
3.4 การปรับปรุง/จัดทำข้อมูลประจำ ศพท.	1	ศูนย์													
- ข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลวิชาการ ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร															
3.5 พัฒนาศูนย์เครือข่าย	1	ศูนย์													
- คัดเลือก/รับรองศูนย์เครือข่าย															
- วิเคราะห์ศูนย์เครือข่าย															
- ปรับปรุงพัฒนา															
3.6. คณะกรรมการ ศพท.															
- ประชุมเชื่อมโยงคณะกรรมการเครือข่าย ศพท.และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ	4/10	ครั้ง/ราย													

4. การให้บริการของ ศพก.																	
4.1 การให้บริการข้อมูล ข่าวสาร																	หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
4.2 การให้บริการด้านการเกษตร																	หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตร และสหกรณ์
4.4 การแก้ปัญหาและรับเรื่องร้องเรียน																	ศพก. สำนง.กษอ. SCD
5. การอบรมเกษตรกร																	
- จัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ	3	ครั้ง															ศพก. สำนง.กษอ.
6. ประสานงานวิจัย / วิชาการ / นวัตกรรม																	
7. การสนับสนุนเพิ่มเติมเพื่อขับเคลื่อน ศพก.(รัฐ/เอกชน/ชุมชน)																	
7.1 การจัดทำแปลงต้นแบบ																	หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
7.2 ป้ายฐานเรียนรู้																	
7.3 เอกสารวิชาการ																	
7.4 ถ่ายทอดความรู้																	
7.5 สนับสนุนปัจจัยการผลิต																	
7.6 สนับสนุนสื่อเรียนรู้ด้านสหกรณ์																	
7.7 สนับสนุนการรวมกลุ่ม																	
8. ติดตามประเมินผลและรายงาน																	
8.1 ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน	12	ครั้ง															หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์
8.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ครั้ง															หน่วยงานสังกัด กระทรวงเกษตรและ สหกรณ์

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ภาคผนวก 3.2																
แผนปฏิบัติการบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)																
อำเภอคลองยโสภี จังหวัดเชียงใหม่ ประจำปีงบประมาณ 2568																
ชื่อเกษตรกรต้นแบบ นายไพรัตน์ ฮาตุอินจันทร์ สินค้าหลัก เกษตรผสมผสาน																
จุดเด่น 1. การผลิตไม้ผลคุณภาพ 2. การท่องเที่ยวเชิงเกษตร																
กิจกรรม	ปริมาณ	หน่วย	งบประมาณ	ระยะเวลา												หมายเหตุ
				ต.ค.66	พ.ย.66	ธ.ค.66	ม.ค.67	ก.พ.67	มี.ค.67	เม.ย.67	พ.ค.67	มิ.ย.67	ก.ค.67	ส.ค.67	ก.ย.67	
1. การเตรียมการ	1	ศูนย์														
-ประชุมหารือคณะกรรมการ ศพก.และเครือข่าย						←→										
-ร่วมกันวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา ศพก.						←→										
- กำหนดแนวทางพัฒนาและแผนการดำเนินงาน						←→										
- พัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้						←→										
2.การพัฒนาศักยภาพ ศพก.	1	ศูนย์														
2.1 การปรับปรุงฐานเรียนรู้	1	ศูนย์														
- ฐานเรียนรู้ 1 เรื่องการจัดการไม้ผลคุณภาพ											←→					
- ฐานเรียนรู้ 2 เรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน											←→					
- ฐานเรียนรู้ 3 เรื่องเกษตรผสมผสาน											←→					
2.2 การปรับปรุงแปลงเรียนรู้ เรื่อง การจัดการไม้ผลคุณภาพ	1	เรื่อง	-						←→							

[illegible]

5. พัฒนาทีมงาน																
- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อการพัฒนาตนเองและสมาชิก	20	ราย					↔		↔		↔		↔			
6. ติดตามประเมินผลและรายงาน																
6.1 การรายงานความก้าวหน้า	1	ศูนย์		ภายในวันที่ 25 ของเดือน												
6.2 สรุปผลการดำเนินงาน	1	ศูนย์												↔		

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

นายไพรัตน์ ธาตุอินจันทร์ เดิมเลือกปลูกมะม่วงเป็นส่วนใหญ่ แต่ขายได้ในราคาต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้รายได้น้อย และมีรายได้จากผลไม้เพียงชนิดเดียว (ปลูกพีชเชิงเดียว) ทำให้ขาดทุน จึงเลิกทำและปล่อยให้สวนมะม่วงเริ่มโทรมลงเรื่อยๆ ขาดการดูแล ภายหลังเห็นว่าจะปล่อยทิ้งไว้แบบนี้จะเสียดายพื้นที่น่าจะนำมาทำประโยชน์อย่างอื่น จึงนำไม้ผลทางภาคอื่นๆมาปลูก เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด ลองกอง มะยงชิด อย่างน้อยก็จะได้กินผลไม้โดยไม่ต้องซื้อ มีผลไม้หลากหลายให้กิน ปลอดภัยจากเคมี เหลือกินก็เก็บขาย ราคาถูกก็แปรรูป เพราะผลไม้ทางภาคเหนือจะออกผลผลิตช้ากว่าทางภาคอื่นๆ ทำให้ผลผลิตที่ออกมาไม่พร้อมกันทำให้ผลผลิตที่ได้จำหน่ายได้ราคาสูง และที่สำคัญมีการซื้อขายปลายทาง ไม่เสียค่าขนส่ง ผลไม้มีความสดใหม่ เป็นที่ต้องการของลูกค้า ที่สำคัญอีกอย่างคือ การทำอย่างไรให้ผลผลิตมีคุณภาพ มีรสชาติหวาน กรอบ อร่อย ปลอดภัยจากสารเคมี สร้างความมั่นใจในการรับประทาน ต้องใช้เทคโนโลยีการผลิตและพยายามเพิ่มคุณภาพการผลิตตลอดจนผลผลิต ให้มีความสม่ำเสมอ ให้เป็นที่รู้จัก และเป็นที่ยอมรับของลูกค้า สร้างจุดขาย เพิ่มช่องทางการตลาด และความหลากหลายของสินค้าและผลิตภัณฑ์ (แปรรูป) เพิ่มมูลค่าของสินค้าและมีตราสินค้าเป็นของตนเองให้ได้ในอนาคต

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

มีแนวคิดในการประกอบอาชีพ“อาชีพทำสวนไม้ผลในอนาคตยังสดใส และสามารถเป็นอาชีพหลักได้อย่างแน่นอน แต่ต้องปรับเปลี่ยนกรรมวิธีการผลิต มองถึงความต้องการของลูกค้า หาวิธีการเพิ่มมูลค่าของผลผลิต โดยมีแนวคิดว่าเป็นปัจจุบันผู้บริโภคส่วนใหญ่รักและสนใจในสุขภาพมากขึ้น นิยมรับประทานผลไม้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือนอกประเทศ โดยเฉพาะถ้าเราเน้นในเรื่องการทำสวนที่มีมาตรฐานการผลิต ไม่ว่าจะเป็นมาตรฐาน GAP มาตรฐานอินทรีย์ในทุกระดับ ลดและเลิกการใช้สารเคมีในการผลิต ผลผลิตที่ได้เป็นที่ต้องการของตลาด สร้างมูลค่าผลไม้ให้มีราคาที่สูง สร้างรายได้ดี ลดปัญหาผลไม้ราคาตกต่ำ และการทำสวนตามมาตรฐานอินทรีย์มีน้อยเป็นที่ต้องการของตลาด ผู้บริโภคมั่นใจในความปลอดภัยดีต่อสุขภาพทั้งผู้ผลิต ผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดธรรมชาติที่สมบูรณ์โรคและแมลงศัตรูพืชควบคุมด้วยสารชีวภัณฑ์ ยิ่งทำสินค้ามีคุณภาพและโดดเด่น เพราะตลาดเข้ามาหาถึงบ้านเอง ทั้งยังได้ราคาสูง ค่าขนส่งไม่เสีย หากเกษตรกรหันมาทำเกษตรผสมผสานจะทำให้มีความมั่นคงในอาชีพสูง ลดความเสี่ยงในทุกด้านได้”

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑. การลดต้นทุนการผลิต มีกรรมวิธีการทำน้ำหมักต่าง ๆ พืชผัก สมุนไพร และการใช้สารชีวภัณฑ์ เพื่อลดการใช้สารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช มีการผลิตปุ๋ยหมักใช้เองเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี



๒. การเพิ่มผลผลิต โดยการเลี้ยงชันโรงเพื่อช่วยผสมเกสรไม้ผล ซึ่งพบว่าเมื่อนำชันตรงมาเลี้ยงเมื่อปี ๒๕๖๕ ไม้ผลที่ปลูกมีการติดดอกออกผลเพิ่มมากขึ้น



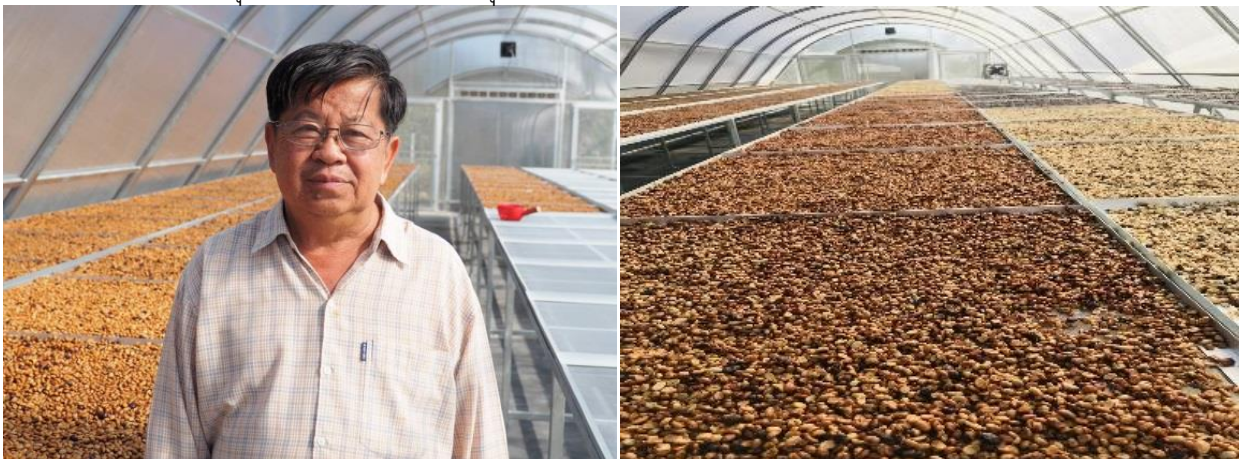
๓. การใช้ระบบน้ำหยด และระบบสปริงเกอร์ เพื่อให้ประหยัดปริมาณการสูญเสียของน้ำ มีการกำหนดระยะเวลาการให้น้ำพืชแต่ละชนิดได้อย่างเหมาะสม



๔. การปลูกพืชในโรงเรือนเพื่อเป็นการควบคุมโรคแมลงศัตรูพืช สามารถบริหารจัดการด้านคุณภาพการผลิตได้ง่าย



๕. การใช้งานระบบโรงเรือนอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ในกระบวนการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อควบคุมกระบวนการผลิตให้มีคุณภาพและปลอดภัย



๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

การใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคและศัตรูพืชมีการผลิตและใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช เช่น เชื้อราไตรโคเดอร์มา และเชื้อราบิวเวอเรีย เน้นการใช้การใช้แผ่นสีเหลืองกับดักกาวเหนียวดักแมลง การใช้ขวดพลาสติกทำกับดักล่อแมลง (แมลงวันผลไม้) ซึ่งได้ผลเป็นอย่างดี การปลูกพืชในโรงเรือนเพื่อเป็นการควบคุมโรคแมลงศัตรูพืช การใช้สารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี การใช้ปุ๋ยหมักผลิตเองจากเศษวัสดุเหลือใช้ในฟาร์ม การใช้ระบบน้ำหยด และระบบสปริงเกอร์ เพื่อให้ประหยัดปริมาณการสูญเสียของน้ำ การใช้งานระบบโรงเรือนอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์ ในกระบวนการแปรรูป

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

เดิมมีการปลูกไม้ผลเชิงเดี่ยว คือ มะม่วง แต่ปัญหาด้านการตลาดขายได้ในราคาต่ำ ไม่คุ้มกับการลงทุน จึงได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิดในการทำการเกษตร โดยได้เข้าไปศึกษาเรียนรู้ใน ศูนย์ศึกษาใน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จึงได้เริ่มปรับเปลี่ยนพื้นที่ทำการเกษตร โดยน้อมนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่หลากหลาย เน้นไม้ผลที่มีมูลค่าสูง ตลาดกำลังต้องการ เช่น มะขามหวาน ทุเรียน กระท้อน มะปราง มะยงชิด เป็นต้น ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีโอกาสเข้าร่วมอบรมของโครงการของมูลนิธิเพื่อนพึ่ง(ภา)ยามยาก เกี่ยวกับกรรมวิธีการทำน้ำหมักต่าง ๆ เป็นจุดเปลี่ยนในการเกษตร เพื่อมุ่งเน้นการลดการใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดการใช้สารเคมี โดยใช้พืชที่มีคุณสมบัติต่างกัน มาใช้ทำสมุนไพรไล่แมลงต่าง ๆ โดยไม่เป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค และเริ่มนำสารชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลงศัตรูพืชมาใช้ เน้นการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยปุ๋ยหมัก และปุ๋ยอินทรีย์เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี จากการดำเนินการได้ผลตอบรับที่ดีมากสามารถลดการใช้สารเคมีได้ ผลผลิตที่ได้มีคุณภาพ รสชาติดี ทำให้มีช่องทางการตลาดกว้างขึ้น

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินกิจกรรมใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๑๒ ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑) ทุเรียน	พื้นที่ปลูกจำนวน	๓๐	ไร่
๑.๒) ลำไย	พื้นที่ปลูกจำนวน	๓	ไร่
๑.๓) เงาะโรงเรียน	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๕	ไร่
๑.๔) ลองกอง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๕	ไร่
๑.๕) มังคุด	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๕	ไร่
๑.๖) มะยงชิด	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๕	ไร่
๑.๗) กระท้อน	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๐	ไร่
๑.๘) มะขามหวาน	พื้นที่ปลูกจำนวน	๒.๐	ไร่
๑.๙) มะปราง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๓.๐	ไร่
๑.๑๐) มะม่วง	พื้นที่ปลูกจำนวน	๖.๐	ไร่

- ๑.๑๑) กล้วยน้ำว้า พื้นที่ปลูกจำนวน ๓.๐ ไร่
- ๑.๑๒) พืชผัก พื้นที่ปลูกจำนวน ๑.๐ ไร่
- ๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย
- ๒.๑) ปลานิล ปลาแรด จำนวน ๑ บ่อ
- ๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๒ ชนิด ประกอบด้วย
- ๓.๑) ไก่ไข่ จำนวน ๓๐ ตัว
- ๓.๒) โคเนื้อ จำนวน ๓๐ ตัว
- ๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด ๓ ชนิด ประกอบด้วย
- ๔.๑) กระเทียมดอง
- ๔.๒) ผักกาดดอง
- ๔.๓) กาแฟ

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้าไม้ผล มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

กิจกรรม	ปี ๒๕๖๘		
	รายได้	ต้นทุน	รายได้สุทธิ
ลำไย	๖๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐
เงาะ	๑๒,๕๐๐	๗,๐๐๐	๕,๕๐๐
ลองกอง	๑,๕๐๐	๓,๐๐๐	-๑,๕๐๐
มะยงชิด	๓๗๕,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๓๒๕,๐๐๐
กระท้อน	๙๐,๐๐๐	๑๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
กล้วย	๘๐,๐๐๐	๖,๕๐๐	๗๓,๕๐๐
มังคุด	-	๒,๐๐๐	-๒,๐๐๐
มะม่วง	๖,๐๐๐	๒,๕๐๐	๓,๕๐๐
ทุเรียน	๒๐๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๑๔๐,๐๐๐
พืชผัก (ตามฤดูกาล)	๑๒๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
	๙๔๕,๐๐๐	๒๐๑,๐๐๐	๗๔๔,๐๐๐

๒.๓ รายได้ของเกษตรกรต้นแบบ มีดังนี้

๑) รายได้รายวัน (ได้รายวันจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกวันของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุสินค้าแปรรูป พืชผัก การท่องเที่ยวเชิงเกษตร

เฉลี่ยรายได้วันละ.....บาท/วัน

๒) รายได้รายสัปดาห์ (ได้รายสัปดาห์จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกสัปดาห์ของท่าน)

ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....

เฉลี่ยรายได้สัปดาห์ละ.....-.....บาท/สัปดาห์

๓) รายได้รายเดือน (ได้รายเดือนจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกเดือนของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ.....ไม่มี.....
เฉลี่ยรายได้เดือนละ.....บาท/เดือน

๔) รายได้รายปี (ได้รายปีจากการจำหน่ายสินค้าเกษตรที่มีการให้ผลผลิตได้ทุกปีของท่าน)
ได้จากอะไรบ้าง ระบุ การเลี้ยงโคเนื้อ การปลูกไม้ผล
เฉลี่ยรายได้ปีละ.....บาท/ปี

๒.๔ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ชุมชนและผู้สนใจด้านการเกษตรได้เข้ามาศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งด้านแนวคิด วิธีการปฏิบัติ
๒. การทำเกษตรปลอดภัยทำให้เกิดสุขภาพดีทั้งตัวเกษตรกร ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม
๓. มีรายได้เพิ่มขึ้น

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. การปรับปรุงบำรุงดิน การสร้างระบบนิเวศที่ดีขึ้น การไม่ใช้สารเคมี ให้ธรรมชาติควบคุมกันเอง มีส่วนทำให้สัตว์เล็ก เช่น กระแต นกชนิดต่างๆ เพิ่มมากขึ้น และสามารถหาอาหารในบริเวณสวนไม้ผลได้ ลดปริมาณหนอนและแมลงศัตรูพืชได้บ้างบางส่วน โดยไม่กระทบต่อผลผลิต ผลพลอยได้อีกประการคือ ทำให้ดินมีความชื้นสม่ำเสมอ ช่วยลดต้นทุนในการให้น้ำ และยังสามารถช่วงอนุรักษ์ระดับน้ำใต้ดินไม่ให้สูญเสียไป

๒. การนำเศษวัสดุเหลือจากกิจกรรมทางการเกษตร มาทำปุ๋ยหมักใช้เองในสวน ทำให้สามารถลดต้นทุนการผลิตและลดปริมาณขยะจนแทบไม่มีขยะเหลือจากการทำการเกษตร และไม่มีเผาในพื้นที่ เนื่องจากวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ สามารถนำไปใช้ได้ เช่น ฟืนจากการตัดแต่งกิ่งบางสวนสามารถนำไปทำเชื้อเพลิงหุงต้มในครัวเรือน หากมีจำนวนมากจะขายเป็นฟืนเพื่อนำไปเป็นเชื้อเพลิงต่อไป

๓. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยวิธีผสมผสานการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช การใช้สารล่อแมลง กาวเหนียว และใช้เทคนิคการห่อผลผลิต

๔. มีการผลิตที่เกื้อกูลกัน ด้านพืช ปศุสัตว์ และประมง ทำให้ลดมลพิษไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม





๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ลดปัญหา และผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากกิจกรรมภายในมีลักษณะเกื้อกูลกัน เช่น ลดการเผาในพื้นที่โดยการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุเหลือใช้



๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ในด้านความรู้ทางวิชาการ เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอ ดอยสะเก็ด(ศูนย์หลัก) มีฐานการเรียนรู้เพื่อให้เกษตรกรในพื้นที่/นอกพื้นที่ได้เข้าศึกษาการทำเกษตรแบบผสมผสาน โดยมีฐานเรียนรู้ และแปลงเรียนรู้ ทั้งด้านพืช ด้านปศุสัตว์ และด้านประมง มุ่งองค์ความรู้จากการสั่งสมประสบการณ์ด้านการเกษตรอย่างยาวนานกว่า ๕๐ ปี



๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

ในปัจจุบันได้เปิดให้เป็นที่ยอมรับของผู้ที่สนใจทำสวนผลไม้ การปลูกผัก โดยการให้คำแนะนำในเรื่องการปลูก การทำปุ๋ยหมัก การทำน้ำหมักสารไล่แมลง การสร้างโรงเรือนปลูกผัก การสร้างอาชีพเสริม การปลูกพืชแซมต้นไม้ และให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอ ดอยสะเก็ด เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาดูงานแก่เกษตรกรและผู้สนใจเรียนรู้ด้านการเกษตร เกษตรผสมผสาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียง ได้รับสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งในท้องถิ่นและส่วนกลาง เพื่อขับเคลื่อนด้านเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งเป็นเกษตรกรต้นแบบของศูนย์พัฒนาห้วยฮ่องไคร้ในหมู่บ้านบริเวณรอบศูนย์





๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไข้ปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

การแก้ไข้ปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไข้ปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่ เป็นการดำเนินงานผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยตรงกับเกษตรกร



๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การบริการข่าวสารและการดำเนินงาน ศพก. Online Page และ Facebook



๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

- การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกรในพื้นที่ โดยมีประธานเครือข่าย ศพก. อำเภอ ดอยสะเก็ด จำนวน ๑๕ ศูนย์ ได้นำองค์ความรู้ไปปรับใช้ เช่น การผลิต และการใช้ปุ๋ยหมัก การปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว การปลูกไม้ผลคุณภาพ การใช้สารชีวภัณฑ์ เป็นต้น โดยได้นำ ศพก.เครือข่ายจัดแสดงผลงานในโอกาสงานต่างๆ





- ๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่
- การรวมกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลแม่โป่ง โดยได้รับการแต่งตั้งเป็นประธาน มีการประชุมหารือเพื่อพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง
 - เป็นอดีตที่ปรึกษา นายกเทศมนตรีตำบลแม่โป่ง ช่วยผลักดันนโยบายในการพัฒนาการเกษตรของตำบลแม่โป่ง
 - ศพก.เป็นพื้นที่เปิดกว้าง และมีความพร้อมด้านสถานที่สำหรับเกษตรกรในพื้นที่เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้





๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

- เป็นเกษตรกรต้นแบบ ร่วมกับ หน่วยงานบูรณาการ ภาคีเครือข่าย สถาบันการศึกษา ทั้งภาครัฐ และเอกชน ในการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรของอำเภอดอยสะเก็ด ในการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร เป็นสถานที่ใช้สำหรับศึกษาดูงานด้านเกษตรผสมผสาน และเกษตรเชิงท่องเที่ยว





๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน การที่ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ได้เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนการพัฒนาด้านการเกษตรในชุมชน ถือเป็นความภาคภูมิใจอย่างยิ่งสำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานนี้ จึงมีความภาคภูมิใจ คือ

๑. ความสำเร็จของเกษตรกรในชุมชนมีชีวิตที่ดีขึ้น จากเดิมที่เคยประสบปัญหาเรื่องผลผลิตต่ำ ขาดความรู้ และไม่มีตลาดรองรับ วันนี้หลายคนสามารถเพิ่มผลผลิตได้ตามเป้าหมาย มีรายได้ที่มั่นคงขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจในการทำเกษตรที่ยั่งยืน และที่สำคัญที่สุดคือพวกเขามีรอยยิ้มที่สดใสขึ้น ซึ่งเป็นเครื่องยืนยัน ความสำเร็จของการทำงานของเราได้อย่างเป็นรูปธรรม
๒. การเป็นศูนย์กลางความรู้ของเกษตรกร เป็นศูนย์รวมความรู้และเทคโนโลยีที่ทันสมัย ที่เกษตรกรสามารถ เข้ามาเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และรับคำปรึกษาได้ตลอดเวลา เราภาคภูมิใจที่ได้สร้างพื้นที่แห่ง การเรียนรู้ที่เข้าถึงง่ายและเป็นประโยชน์ต่อทุกคนในชุมชน
๓. การสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งในการทำงานของ ศพก. ไม่ได้จำกัดอยู่แค่การให้ความรู้ แต่ยังรวมถึงการ สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ทำให้เกิดการ แลกเปลี่ยนทรัพยากร ความรู้ และโอกาสต่างๆ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับภาคการเกษตรของ ชุมชนในภาพรวม

๔. การเป็นต้นแบบความยั่งยืนได้เป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ชุมชนของเราหันมาใช้แนวทางเกษตรที่ยั่งยืนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ การลดใช้สารเคมี หรือการจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยลดต้นทุน แต่ยังช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมและสร้างความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว
๕. การสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนในชุมชน เราไม่ได้แค่สอนให้เกษตรกรปลูกพืช แต่เราได้ช่วยให้พวกเขามีเครื่องมือ มีความรู้ และมีกำลังใจที่จะสร้างอนาคตที่ดีกว่าให้กับตนเองและครอบครัว ซึ่งเป็นการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่แท้จริงจากภายในสู่ภายนอก

ความสำเร็จของ ศพก. ไม่ได้มาจากความสามารถของคนใดคนหนึ่ง แต่มาจากความร่วมมือ ความเชื่อมั่น และความมุ่งมั่นของทุกคนในชุมชน การได้เป็นส่วนหนึ่งของการเดินทางนี้จึงเป็นความภูมิใจที่ประเมินค่าไม่ได้สำหรับพวกเราทุกคน

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

๑. ประธานคณะกรรมการ ศพก. อำเภอดอยสะเก็ด เกษตรกรต้นแบบตั้งแต่ ปี ๒๕๖๐
๒. ประธานคณะกรรมการกลุ่มนาแปลงใหญ่อำเภอดอยสะเก็ด ตามระบบการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ มีสมาชิก จำนวน ๒๒๓ ราย พื้นที่ปลูกข้าว ๒,๔๗๘ ไร่
๓. ประธานกลุ่มเกษตรกรทำนาแม่โป่ง ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
๔. ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลแม่โป่ง ปี ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘





๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

- ประธานการดำเนินงานโครงการสร้างรายได้และพัฒนากิจกรรมเกษตรแก่ชุมชนเพื่อบรรเทาปัญหาภัยแล้ง โครงการสร้างลานตากข้าวชุมชนโดยกลุ่มเกษตรกรทำนาตำบลแม่โป่ง ตำบลแม่โป่ง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสร้างลานตากข้าว
- เป็นเกษตรกรต้นแบบอำเภอดอยสะเก็ด ด้านเกษตรผสมผสาน
- กรรมการที่ปรึกษา วัดกัญจนนิยาราม ต.แม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่
- กรรมการพัฒนาโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบลแม่โป่ง อ.ดอยสะเก็ด
- ที่ปรึกษาว่าที่ผู้สมัคนายกเทศบาลตำบลแม่โป่ง ปี ๒๕๖๔



๔. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

“การทำการเกษตรไม่มีวันอดตาย ผลิตแล้วต้องมีที่ขาย ด้วยการยกตลาดเกษตรมาไว้ที่บ้าน”

การทำการเกษตรไม่มีวันอดตาย ความหมายคือ การเกษตรคือรากฐานของชีวิตมนุษย์ トラバโด ที่มนุษย์ยังต้องบริโภคอาหาร อาชีพเกษตรกรรมไม่มีวันสูญหายไป ตลาดอาหารเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดและมีความต้องการอย่างต่อเนื่องไม่ว่าสถานการณ์เศรษฐกิจจะเป็นอย่างไร มีความมั่นใจในอาชีพเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เชื่อมั่นว่า สิ่งที่มีคุณค่าและเป็นที่ต้องการเสมอ ความไม่มั่นคงทางรายได้ในอดีตไม่ได้มาจากอาชีพ แต่มาจากวิธีการขายที่ไม่สมบูรณ์แบบ เมื่อคุณสามารถเติมเต็มส่วนนี้ได้ อาชีพเกษตรกรรมจะมีความมั่นคงไม่แพ้อาชีพใดๆ

ผลิตแล้วต้องมีที่ขาย ความหมายคือ การผลิตที่ยอดเยียมเพียงอย่างเดียวไม่สามารถรับประกันความสำเร็จได้ หากไม่มีระบบการตลาดที่มีประสิทธิภาพ ผลผลิตที่ดีที่สุดก็อาจต้องขาดทุนหรือขายไม่ออก นี่คือ "จุดอ่อน" ที่สำคัญที่สุดของเกษตรกรแบบดั้งเดิม จงเปลี่ยนวิธีคิดจากการเป็น "ผู้ปลูก" ไปสู่การเป็น "ผู้ประกอบการเกษตร" การวางแผนการตลาดต้องมาพร้อมกับการวางแผนการผลิตเสมอ ตั้งแต่ก่อนที่จะเริ่มลงมือปลูก คุณต้องรู้แล้วว่าผลผลิตจะถูกส่งไปถึงมือลูกค้าได้อย่างไรและเมื่อไหร่ การตลาดไม่ใช่ภาระ แต่คือ "สะพานเชื่อม" ที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ

การยกตลาดเกษตรมาไว้ที่บ้าน ความหมายคือ หัวใจสำคัญของข้อคิดทั้งหมด ด้วยการพัฒนาเทคโนโลยีและช่องทางการสื่อสารที่ทันสมัย เกษตรกรไม่จำเป็นต้องแบกผลผลิตไปที่ตลาดกลางอีกต่อไป แต่สามารถสร้างตลาดของตัวเองขึ้นมาได้ ไม่ว่าจะเป็นผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์, การรับออเดอร์ล่วงหน้า, การสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าโดยตรง หรือแม้แต่การเปิดให้ผู้บริโภคเข้ามาเยี่ยมชมและซื้อผลผลิตจากฟาร์มโดยตรง

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินการถอดบทเรียน)

๑. นายก้องปฐมพี ต้นสุชาติ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๒. นางสาวกรรณิการ์ ไบบอกบุญ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๓. นางดารุณี ศรีภูธร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
๔. นางสาวรัตนพร ชุ่มชัย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

กระบวนการถอดบทเรียน และเครื่องมือที่ใช้ คือการสัมภาษณ์ ด้วยการสอบถามปลายเปิด ช่วยให้ได้อะไรเชิงลึกและเปิดโอกาสให้เกษตรกรเล่าเรื่องราวอย่างอิสระ และการใช้คำถามเชิงสำรวจเมื่อได้ข้อมูลเบื้องต้นแล้ว ซึ่งสามารถถอดบทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบได้อย่างมีคุณภาพ ทำให้ความรู้ ประสบการณ์ และความสำเร็จของพวกเขาไม่สูญเปล่า แต่จะกลายเป็น "มรดกทางปัญญา" ที่สามารถส่งต่อและสร้างแรงบันดาลใจให้กับเกษตรกรรายอื่นในชุมชนได้อย่างยั่งยืน

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

การดำเนินการถอดบทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบ ศพก. แม้จะเป็นกระบวนการที่มีประโยชน์อย่างยิ่ง แต่ก็มักจะพบกับปัญหาและอุปสรรคหลายประการที่ต้องเตรียมพร้อมรับมือ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด สรุปปัญหาและอุปสรรคพร้อมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไข ดังนี้

ปัญหาด้านกระบวนการถอดบทเรียน

๑. การตั้งคำถามที่ไม่เป็นระบบที่ทีมงานอาจใช้คำถามปลายปิดมากเกินไป ทำให้ได้ข้อมูลที่ผิวเผิน ไม่สามารถเจาะลึกถึงแก่นของปัญหาหรือความสำเร็จได้
๒. การขาดทักษะการรับฟังเชิงลึกอาจมุ่งเน้นแต่การจดบันทึก แต่ขาดการรับฟังสิ่งที่เกษตรกร ไม่ได้พูดออกมา ทำให้พลาดข้อมูลสำคัญ
๓. การติดตามผลเมื่อถอดบทเรียนเสร็จสิ้นแล้ว นำข้อมูลไปเผยแพร่ถูกนำไปใช้ได้ผลลัพธ์ตามที่ คาดหวังหรือไม่
๔. ความรู้ความชำนาญทีมงานถอดบทเรียนด้านการจัดการข้อมูล และวิธีการ เทคนิคและ เครื่องมือในการถอดบทเรียนไม่มีความหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

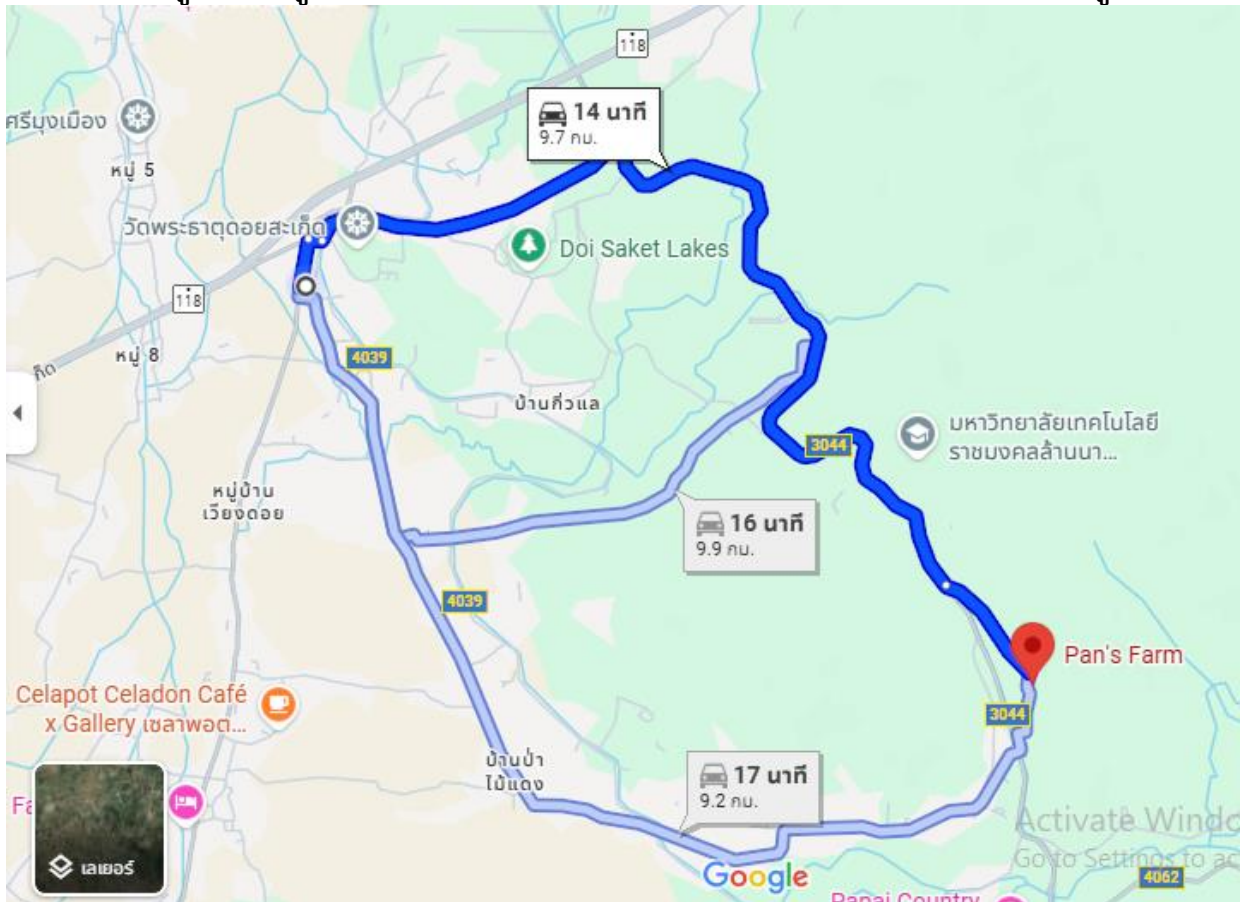
๑. การเตรียมความพร้อมด้านทีมงานถอดบทเรียน ควรมีการทำงานร่วมกันระหว่างอำเภอและ หน่วยงานระดับจังหวัด เพื่อให้ได้กระบวนการถอดบทเรียนครบถ้วนชัดเจน ตามวัตถุประสงค์ มากยิ่งขึ้น
๒. เสริมสร้างทักษะพัฒนากระบวนการ และการใช้เครื่องมือถอดบทเรียนให้เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ใช้ เทคนิคและเครื่องมือที่หลากหลาย เช่น เทคนิคการสัมภาษณ์ การสังเกตการณ์ และการใช้เครื่องมือวิเคราะห์ เช่น SWOT, Mind Map เป็นต้น
๓. การนำไปใช้ประโยชน์ ของข้อมูลการถอดบทเรียน โดยจัดทำฐานข้อมูลออนไลน์ที่รวบรวม บทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบทั้งหมด เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ง่าย

*****หมายเหตุ** ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของ ศพก.

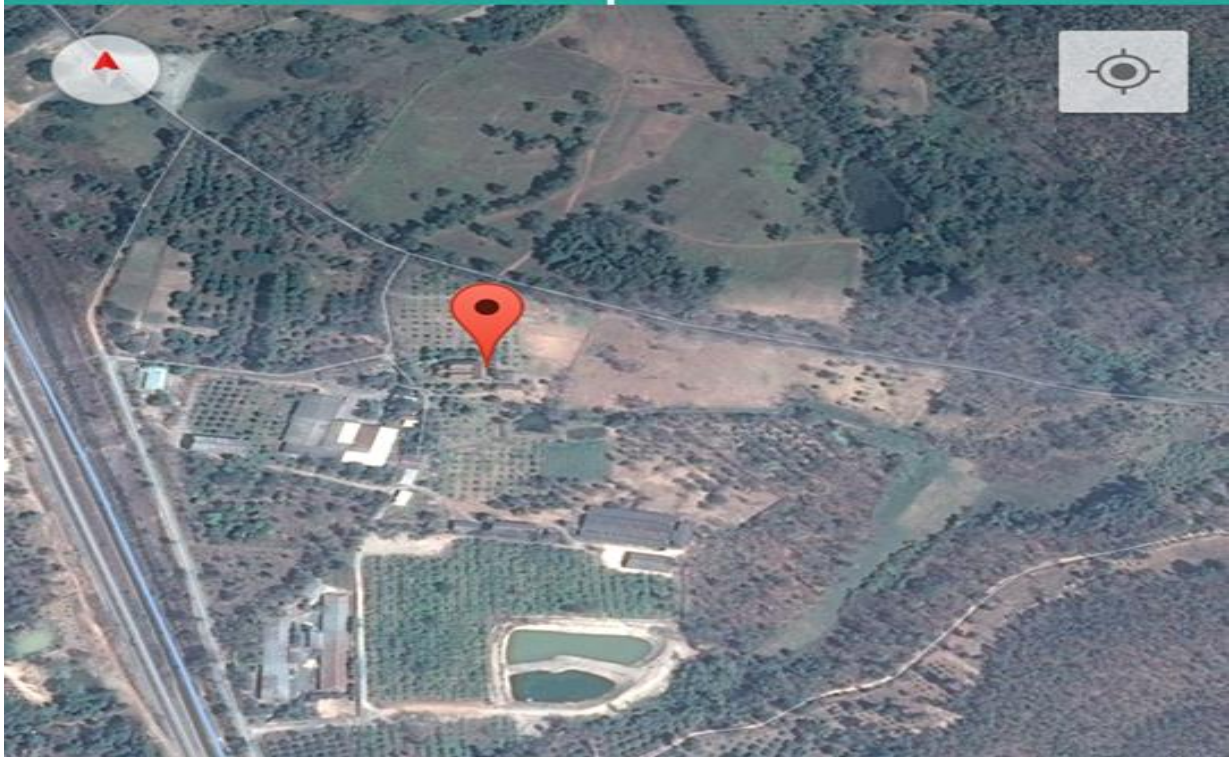
ภาคผนวก

แผนที่ที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอดอยสะเก็ด(ศูนย์หลัก)



ละติจูด :18.8430907419857

ลองจิจูด :99.18799079954624



การถอดบทเรียน



การเตรียมข้อมูลถอดบทเรียน



